

Expeditie Loevestein

Expeditienieuws nr 3, najaar 2010

Expeditie Loevestein is de verzamelnaam voor het jeugdprogramma dat bestaat uit diverse onderdelen. Individuen, groepen of klassen kunnen kiezen welk onderdeel het best bij ze past. Er is voor elk wat wils. De komende jaren zullen nog andere onderdelen worden toegevoegd.

*Natuurexpedities
landschapskaart
Struintochten
PDA-tocht
Speurspel
River Day*

Expeditie Loevestein groeit!

Ruim anderhalf jaar na de start zien we dat de belangstelling voor Expeditie Loevestein alsmaar groter wordt. Steeds meer scholen raken bekend met de natuurexpedities en de scholen die eerder deelnamen komen graag terug. Ook het aanbod van activiteiten groeit: naast de natuurexpedities worden er nu verschillende soorten struintochten, een PDA route en een speurspel aangeboden. Inmiddels hebben al meer dan 3000 kinderen aan den lijve ervaren hoe leuk en spannend de ruige natuur rondom Slot Loosdrecht is! Hoewel het bij Expeditie Loevestein om de kinderen draait, is ook het aantal volwassenen dat op deze manier kennis maakt met de Munnikenlandse natuur niet te onderschatten: dat zijn er ruim 600 geweest. Het gaat hier om ouders, opa's en oma's en leerkrachten. We zijn erg blij met ons superteam van enthousiaste en ervaren vrijwilligers die dit allemaal helpen mogelijk te maken. Zij zijn echt goud waard!

activiteiten	kinderen	begeleiders
Natuurexpedities	2147	471
Struintochten	230	63
Overige begeleide activiteiten	220	19
uitleen speurspel	162	54
uitleen PDA	86	27
totaal	2845	634

Deelname activiteiten maart 2009 - augustus 2010

Natuurexpedities

Basisscholen uit de directe omgeving hebben een streepje voor bij Expeditie Loevestein. Voor hen is er een "pluspakket": de natuurexpedities. Hierbij komt er voorafgaand aan het veldbezoek een expeditiemedewerker op school om aan de hand van een mooie powerpointpresentatie van alles te vertellen over het gebied en de expeditie. Zo komen de kinderen al helemaal enthousiast en goed geïnformeerd naar het gebied toe. En om die ervaring in het veld draait het natuurlijk allemaal!

Belevissen tijdens natuurexpedities

- Een partij afgebeten veren en even later een vers afgebeten ganzenpoot ...hier moet een vos geweest zijn
- Een elfenbankje van wel een halve meter
- Bij de opdracht "minirivier" werd er zomaar ineens een riviergrondel met de emmer opgevist!
- Er is net een veulentje geboren. Vruchtvlies + placenta gevonden.
- De blauwborst zingt achter de keet, in het riet loopt een wekkertje af (sprinkhaanzanger)

De expeditieplek is enorm natuurrijk en dynamisch en biedt volop uitdagingen, die sterk wisselen gedurende het seizoen. Van drassig en moerassig, met spannende oversteekjes, tot droog en met brede stranden; van open en overzichtelijk tot een complete jungle; van een kakofonie van vogelgeluiden in het voorjaar tot een verstilde mistige herfst.

Scholen die eerder deelnamen komen graag terug. Zoals een leraar aangaf: " Ook al groeien de kinderen hier op langs de rivier, ze leren tijdens de expedities toch anders kijken."

Deelname natuurexpedities voorjaar 2009 – augustus 2010

periode	scholen	groepen	leerlingen	begeleiders
Voorjaar 2009	15	25	635	141
Najaar 2009	11	24	542	114
Voorjaar 2010	22	40	970	216
totaal	41	89	2147	471

Uit de schoolkrant van de Juliana van Stolbergschool uit Poederloij

Boren

Met een boor moes je boren in de grond.

Eerst was het grond daarna was het modder toen een heel klein beetje klet en daarna water.

Wij hadden 1 meter 30 geboord.

Dit was van het boren!!!!

Riviertje maken

Je moes met gisters een riviertje maken.

Het stroomde heel netjes naar de waal.

Er kwamen golven die gingen in de rivier en in onze laarzen.

Dit was het riviertje maken!!!! Naam: Elsa en Caroline v. H.

struintochten

Een struintocht is een avontuurlijke tocht met een gids. Je gaat van de gebaande paden af en onderweg doe je een aantal leuke opdrachten waarbij je al je zintuigen gebruikt. Na vijf succesvolle try-outs in het afgelopen najaar hebben we het aanbod nu uitgebreid.

Een struintocht is gemakkelijk aan te passen aan verschillende doelgroepen. We bieden nu vier verschillende soorten struintochten aan:

- Struintochten voor schoolklassen die al eens met de natuurexpeditie hebben meegedaan.
- Struintochten voor schoolreisjes, in combinatie met een bezoek aan het kasteel.
- Struintochten voor verjaardagsfeestjes en groepen.
- Aangekondigde struintochten met open inschrijving. Daarvan zijn er nu 6 geweest, met in totaal 207 deelnemers (128 kinderen, 79 volwassenen).

Verjaardagsfeestje, sfeerimpressie van vrijwilligster Mariette:

De struintocht van afgelopen zaterdag was in één woord: Leuk! Het was een gezellige groep meiden, het weer was super en de ouders enthousiast. We zijn aan het Waalstrand begonnen, waar ik de meiden gevraagd heb of ze al een cadeautje hadden gegeven aan de jarige job. Ja natuurlijk. Maar was het ook een natuurcadeautje? Nee. Nou dat mochten ze dus nu gaan zoeken. Er kwamen mooie schelpen, een mooi stuk boomschors, bloemen, krabbenpootjes, minigarnaaltjes, een soort opgedroogde zwam enzovoorts tevoorschijn. Met de loepjes hebben we zand, schelpen, garnaaltjes en blaadjes bekeken en e.e.a. opgezocht op de zoekkaarten. En er is lekker door het water gelopen. Van daaruit zijn we richting het "modderbos" gelopen waarbij we onderweg nog koeienvlaaien hebben onderzocht en het geneesmiddel tegen brandnetel hebben gevonden. In het modderbos hebben we het blinddoekspel gedaan en zijn we achter de dieren aangegaan waarvan er enkele meiden dachten ze gezien te hebben. Dat bleek niet zo. Achter het modderbos hebben we nog schilderijtjes (voor de jarige) en parfum gemaakt. Er is ook nog een vogelei gevonden. De dieren bleken bij de afgedamde Maas te lopen. Te ver dus om naar toe te gaan, maar wel nog met de verrekijker gezien. Na de foto heb ik afscheid van ze genomen en zijn zij nog lekker gaan zwemmen en picknicken.

Schoolreisje

Een struintocht gecombineerd met een bezoek aan het kasteel is natuurlijk een ideaal schoolreisje. Dat vonden ze bij CBS Fontein uit Den Haag ook. Op 7 september kwamen ze met maar liefst 222 kinderen naar Slot Loevestein. In 16 groepen bezochten ze het kasteel en gingen ze op avontuur in de natuur. Voor deze echte stadskinderen was de struintocht een hele belevenis. En wij waren trots dat we deze grote groep met acht ervaren struintochtbegeleiders konden ontvangen!

Samenwerking met Slot Loevestein

Er is een plezierige en vruchtbare samenwerking met Slot Loevestein. Annemarie van Amstel verzorgt voor ons de contacten met scholen en vrijwilligers. Via de museumwinkel worden sinds dit voorjaar de landschapskaarten verkocht en worden het speurspel en de PDA uitgeleend. Struintochten, PDA en speurspel zijn opgenomen in het aanbod van arrangementen van het Slot voor schoolreisjes. En, ook niet onbelangrijk: op de website van Slot Loevestein wordt ons aanbod vermeld en worden de struintochten aangekondigd. We merken dat de meeste deelnemers van die struintochten er via deze weg van wisten.

Uitleen mei - aug 2010	kinderen	ouders
speurspel (36 x uitgeleend)	162	54
PDA (18 x uitgeleend)	86	27

Week van de geschiedenis, "Loevestein bewoond"

In het weekend van 23 en 24 oktober vindt het jaarlijkse spektakel "Loevestein bewoond" weer plaats. Dit sluit aan op het thema van de week van de geschiedenis, en dat is dit jaar: "land en water". Een thema dat helemaal past bij Expeditie Loevestein en natuurlijk zijn we daarom van de partij. Op het Waalstrand organiseren we speciale activiteiten voor kinderen, zoals het bouwen aan een kunstwerk, onder begeleiding van een kunstenaar. Kom allemaal kijken en meedoen!

Herinrichtingsplan gaat door

De vlag kon uit toen de minister van Verkeer en Waterstaat in juni zijn handtekening plaatste onder de projectbeslissing voor Munnikenland. De dijkverlegging en de uiterwaardvergraving kunnen volgens plan uitgevoerd worden. De natuur krijgt vrij spel tussen Brakel en Slot Loevestein. Hier zal straks een fantastisch moerasgebied ontstaan en de nieuwe Wakkere Dijk zal het achterland beschermen. Het zal heel interessant zijn om de grote veranderingen straks met het jeugdprogramma te volgen. Een paar jaar lang kunnen we dagelijks getuige zijn van de aanleg van een imposante klimaatbuffer langs de rivier.

Nieuwe gastvrouw

Tanja de Bode is met ingang van juli begonnen in haar functie als gastvrouw in het gebied Loevestein namens het Wereld Natuur Fonds. Nu de inrichtingsplannen zijn goedgekeurd en de gebiedsmetamorfose zijn beslag krijgt, willen Staatbosbeheer en Wereld natuur Fonds alle geïnteresseerden optimaal informeren. Tanja woont in Poederoijen, dus letterlijk om de hoek. Ze kent het gebied goed omdat ze al jarenlang betrokken is bij het toezicht op de grazers. Wij wensen haar een goede tijd toe. Voor informatie en excursies kunt u haar bereiken op tel 06-33680051.

River Day

De Natuurschool heeft veel ervaring met het organiseren van schoolreisjes in de natuur. De handen uit de mouwen, interessante beesten en behendige survivaltrucks om de jeugd actief in contact te brengen met de natuur. Waarom zou je bij de Efteling duf in de rij gaan staan als je in de natuur veel spannender een nat pak op kunt lopen? Dit najaar is de Natuurschool aan het proefdraaien met een River Day, een avontuurlijk schoolreisje toegesneden op Loevestein-Munnikenland. Volgend jaar kunnen scholen intekenen. We hopen hiermee vooral de scholen van ver weg naar ons gebied te lokken. We zijn heel benieuwd.

WaalWeelde

De Provincie Gelderland heeft ARK Natuurontwikkeling gevraagd om in de periode 2010-2012 in vier WaalWeelde gebieden van start te gaan met dWaaltochten. Dat zijn een soort struintochten, zoals ontwikkeld in Loevestein. Het succes van Expeditie Loevestein was aanleiding voor de provincie om voor scholen in de directe omgeving van de Hurwenensche Uiterwaard, Bato's Erf, Ewijkse Plaat en Millingerwaard een eigen programma op te zetten. De bedoeling is dat in de komende jaren dit voorlichtingsproject ook langs de overige WaalWeelde gebieden zal uitrollen. ARK zal dit project uitvoeren in samenwerking met Staatsbosbeheer en met lokale natuureducatiecentra.

Hyves

Christian van Tilborg (14 jaar) heeft een Expeditie Loevestein hyves opgezet. Er staan leuke filmpjes op. Neem eens een kijkje:
www.expeditieloevestein.hyves.nl

Medewerkers van **Wienerberger** doen de expeditieopdracht "minirivier" tijdens een personeelsuitje.

Leerlingen van het **Merewade College** hebben mooie expeditiematerialen voor ons gemaakt. Als dank daarvoor zijn twee groepen voor een struintocht uitgenodigd.

Maatschappelijke stage

Jasper en Wesley, twee leerlingen van Lyceum de Oudehoven deden hun Maatschappelijke stage bij Expeditie Loevestein.

Het vrijwilligersteam van Expeditie Loevestein

Tekst: Elma Duijndam, Johan Bekhuis
Opmaak: Elma Duijndam
Foto's Elma Duijndam, Roel Weterings

Stelt u geen prijs op ontvangst van deze nieuwsbrief, stuur dan een e-mail naar elma.duijndam@ark.eu. U wordt dan van de verzendlijst gehaald.